

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงยุติธรรมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 75 ที่บัญญัติให้รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล จัดระบบงานของกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน โดยในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลในขณะนั้นได้มีการจัดตั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษขึ้นเป็นหน่วยงานในโครงสร้างของกระทรวงยุติธรรม โดยมีภารกิจเกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปราม และควบคุมคดีพิเศษที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคง และความปลอดภัย โดยดำเนินการเฝ้าระวังสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริง และดำเนินคดีเพื่อปกป้องและรักษารายได้ของรัฐ ป้องกัน ปราบปราม ขบวนการทุจริตและสร้างผลกระทบให้กับองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ และต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้มีการตราพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ขึ้นใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2547

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้บางประการ เพื่อประโยชน์แก่รัฐในการรักษาความสงบเรียบร้อย ระบบเศรษฐกิจ การคลัง และความมั่นคงของประเทศ กฎหมายดังกล่าวนี้ได้กำหนดโครงสร้างของการใช้อำนาจรัฐหลายประการ เช่น กำหนดให้มีคณะกรรมการคดีพิเศษ โดยมีอำนาจหน้าที่ในลักษณะของการบริหารการปฏิบัติตามกฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดให้มีพนักงานสอบสวนคดีพิเศษและเจ้าหน้าที่คดีพิเศษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ กำหนดประเภทคดีที่เป็นคดีพิเศษ เป็นต้น

โครงสร้างที่สำคัญประการหนึ่งในการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 คือ การกำหนดให้มีองค์กรในรูปคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการคดีพิเศษ หรือ กคพ. ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพาณิชย์ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการ

ตำรวจแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เจ้ากรมพระธรรมนูญ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย นายกสภานายความ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนเก้าคน และในจำนวนนี้ต้องมีบุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์ การเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศหรือกฎหมาย อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ มีอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษแต่งตั้งข้าราชการในกรมสอบสวนคดีพิเศษจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการคดีพิเศษจะมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการที่จะออกกฎกระทรวงกำหนดคดีพิเศษตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1)

(2) กำหนดรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (1)

(3) มีมติเกี่ยวกับคดีความผิดทางอาญาอื่นตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (2)

(4) กำหนดข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์ตามที่มีบทบัญญัติกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ

(5) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

(6) ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสอบสวนคดีพิเศษ

(7) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 หรือตามที่มิ
กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ

เมื่อพิจารณาบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษดังกล่าว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการคดีพิเศษเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ในระดับนโยบายที่มีความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวกและการรักษาความสงบเรียบร้อย การดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษจึงอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในการพิจารณามีมติให้คดีความผิดอาญาอื่นใดเป็นคดีพิเศษนั้น จะเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีโดยเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้ต้องหา ดังนั้น การทำหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษนั้น นอกจากจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในบ้านเมืองแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น การใช้อำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 จึงต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม แม้คณะกรรมการคดีพิเศษจะเป็นคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายเพื่อประโยชน์ในการควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 แต่หากโครงสร้างที่มาของคณะกรรมการคดีพิเศษมิได้มีความอิสระและเป็นกลาง รวมถึงการใช้อำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษมิได้เป็นไปตามหลักการใช้ดุลพินิจที่ชอบด้วยกฎหมาย ผลก็จะกลายเป็นปัจจัยที่เอื้อให้การใช้อำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษเป็นไปอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาหลายประการ ทั้งสิทธิเสรีภาพของบุคคล หลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์ รวมถึงผลกระทบต่อเสถียรภาพของฝ่ายบริหาร ซึ่งข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษโดยเฉพาะการพิจารณากำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษนั้น เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่า ขาดความเป็นกลาง มิได้เป็นไปโดยอิสระและมีส่วนได้เสีย การทำหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จากการศึกษาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พบว่า ยังมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และหลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นปัญหาในทางกฎหมายหลายประการ กล่าวคือ

ประการแรก เป็นปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษ โดยเฉพาะที่มาของบุคคลที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และบุคคลที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

(1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษ

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 กำหนดให้คณะกรรมการคดีพิเศษมีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่หนึ่ง มีกรรมการโดยตำแหน่ง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น และส่วนที่สอง มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวน 9 คน โดยต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์ การเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกฎหมาย อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ซึ่งเมื่อได้พิจารณาองค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษดังกล่าวพบว่า บุคคลที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายรัฐบาล บางส่วนเป็นข้าราชการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี และบางส่วนก็เป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ในคณะกรรมการคดีพิเศษประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้เสีย และไม่ได้มีความเป็นอิสระจากอำนาจบังคับบัญชาของฝ่ายรัฐบาลอย่างแท้จริง ความเห็นของนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหารซึ่งเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง

ย่อมมีอิทธิพลต่อการจูงใจ โน้มน้าว ให้กรรมการอื่นมีความเห็นและตัดสินใจไปในทิศทางเดียวกับความเห็นของประธานกรรมการ ซึ่งหากเป็นเช่นนี้แล้ว การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ โดยเฉพาะการพิจารณามีมติให้รับคดีความผิดอาญาอื่นใดเป็นคดีพิเศษซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่จะส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี ย่อมเป็นผลให้การพิจารณามีมติของคณะกรรมการคดีพิเศษดังกล่าวขาดความเป็นอิสระและไม่เป็นกลาง ขัดต่อหลักความไม่มีส่วนได้เสีย อันจะส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้

(2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคดีพิเศษ

องค์ประกอบของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 นอกจากการกำหนดให้มีกรรมการโดยตำแหน่งแล้ว ยังมีการกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน โดยเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านเศรษฐศาสตร์ การเงินการธนาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกฎหมาย อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และเมื่อพิจารณาการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคดีพิเศษดังกล่าวพบว่า พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งอื่นใดที่เกี่ยวข้อง มิได้มีการกำหนดถึงกระบวนการแต่งตั้งไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการสรรหาบุคคล การตรวจสอบคุณสมบัติ การพิจารณาคัดเลือก ดังนั้น จึงทำให้เกิดปัญหาการใช้ช่องว่างทางกฎหมายที่ฝ่ายการเมืองสามารถเข้าแทรกแซงกระบวนการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคดีพิเศษได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการทำหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคดีพิเศษ ขาดความเป็นอิสระและไม่เป็นกลาง อีกทั้งกระบวนการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิก็ไม่มีมาตรฐานการปฏิบัติที่ชัดเจน ขาดความโปร่งใส ไม่เป็นไปตามหลักนิติรัฐและทฤษฎีการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม

ประการที่สอง เป็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ดังนี้

(1) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยกฎหมายดังกล่าวได้เปิดช่องให้คณะกรรมการคดีพิเศษสามารถใช้ดุลพินิจจนเกินขอบเขตวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยเฉพาะอำนาจของคณะกรรมการคดีพิเศษในการกำหนดให้คดีใดเป็นคดีพิเศษ ซึ่งความเป็นคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มีที่มาจาก 2 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางตามมาตรา

21 (1) และช่องทางตามมาตรา 21 (2) โดยช่องทางตามมาตรา 21 (1) นั้น กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขไว้หลายประการ กล่าวคือ ต้องเป็นความผิดตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ และต้องเป็นคดีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เป็นคดีที่มีความซับซ้อน เป็นคดีที่มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือระบบเศรษฐกิจหรือการคลังของประเทศ เป็นการกระทำความผิดข้ามชาติหรือเป็นการกระทำขององค์กรอาชญากรรม เป็นต้น และนอกจากนี้ยังต้องเป็นคดีที่มีรายละเอียดของลักษณะของการกระทำความผิดที่คณะกรรมการคดีพิเศษกำหนดด้วย ส่วนอีกช่องทางหนึ่ง คือ ช่องทางตามมาตรา 21 (2) ที่ระบุว่า หากมีความผิดอาญาอื่นนอกจากที่ได้กำหนดไว้แล้วในมาตรา 21 (1) คณะกรรมการคดีพิเศษสามารถมีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เพื่อกำหนดให้คดีใดคดีหนึ่งเป็นคดีพิเศษ

จะเห็นได้ว่า การกำหนดให้คดีประเภทใดเป็นคดีพิเศษตามมาตรา 21 (1) นั้น กฎหมายได้กำหนดกรอบเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาถึงลักษณะความเป็นคดีพิเศษไว้อย่างชัดเจน แต่ในขณะที่ช่องทางการเป็นคดีพิเศษตามมาตรา 21 (2) นั้น กฎหมายกลับมิได้กำหนดกรอบในการให้คณะกรรมการคดีพิเศษใช้ดุลพินิจกำหนดให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษไว้ ซึ่งเท่ากับว่าเป็นการเปิดช่องให้คณะกรรมการคดีพิเศษสามารถใช้ดุลพินิจเลือกได้ว่าจะให้คดีความผิดอาญาใดเป็นคดีพิเศษได้โดยไม่มีขอบเขต และการที่กฎหมายมิได้กำหนดกรอบหรือขอบเขตในการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษ จึงเป็นการใช้อำนาจที่ปราศจากการควบคุมโดยบทบัญญัติของกฎหมายและปราศจากการตรวจสอบใด ๆ อันจะส่งผลให้มีการปฏิบัติหน้าที่และใช้ดุลพินิจได้ตามอำเภอใจ ขาดความเหมาะสม ขัดต่อหลักการใช้อำนาจดุลพินิจฝ่ายปกครอง

(2) ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

การที่คณะกรรมการคดีพิเศษใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 พิจารณามีมติให้คดีความผิดอาญาใดเป็นคดีพิเศษนั้น จะเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้อำนาจสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา ซึ่งในบางกรณีบุคคลที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวได้โต้แย้งการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษในการมีมติให้คดีใดเป็นคดีพิเศษว่าไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนกลายเป็นคดีฟ้องร้องกันในศาล และจากการตรวจสอบพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 รวมถึงกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องก็ไม่พบว่ามียกเว้นของกฎหมายใดกำหนดถึงการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายในการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษในการมีมติให้คดีใดเป็นคดีพิเศษไว้แต่อย่างใด ส่งผลให้มติของคณะกรรมการคดีพิเศษไม่อาจมีการอุทธรณ์

หรือยกเลิกเพิกถอนได้ การใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษในการมีมติให้คดีความผิดใดเป็นคดีพิเศษจึงเป็นการขัดต่อหลักการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจฝ่ายปกครอง ซึ่งหากคณะกรรมการคดีพิเศษใช้ดุลพินิจโดยไม่ชอบในการมีมติให้คดีใดเป็นคดีพิเศษ จึงย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและส่งผลเสียหายต่อรัฐและกระบวนการยุติธรรมที่ไม่อาจอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้นกับประชาชนได้

ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะมุ่งศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม หลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง และการจัดรูปแบบองค์กรในรูปของคณะกรรมการ รวมถึงศึกษาโครงสร้างบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ ความจำเป็นและความมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการคดีพิเศษ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาดังกล่าวให้สอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการตราพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และหลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง รวมถึงการจัดรูปแบบองค์กรในรูปของคณะกรรมการทางปกครอง
2. เพื่อศึกษากฎหมายทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ และลักษณะคดีพิเศษในปัจจุบัน รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรสอบสวนคดีพิเศษและลักษณะคดีพิเศษของต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การใช้และการตรวจสอบดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษ
4. เพื่อศึกษาบทสรุปและข้อเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรการสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมาย

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 โดยเฉพาะบทบัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ รวมถึงการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่นั้น มีความไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และหลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง ซึ่งไม่เอื้อต่อการเป็นหลักประกันความเป็นธรรมแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีอย่างเพียงพอ เป็นเหตุให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ถึงการทำหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษที่ขาดความเป็นอิสระและไม่เป็นกลาง บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีขาดหลักประกันความเป็นธรรม อันส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การศึกษาปัญหาดังกล่าวเทียบเคียงกับองค์กรที่ทำหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษของต่างประเทศ จะทำให้สามารถปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการจัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และหลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินคดีพิเศษสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดี

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการศึกษาถึงสภาพปัญหาของโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และ การใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยทำการศึกษาเทียบเคียงกับองค์กรที่ทำหน้าที่สอบสวนคดีพิเศษของต่างประเทศ เพื่อชี้ให้เห็นถึงรูปแบบและลักษณะที่เหมาะสมของโครงสร้างองค์กรสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษดังกล่าว

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราทางกฎหมายภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ บทความ หนังสือ คำพิพากษา และเอกสารต่าง ๆ รวมถึงตลอดถึงข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวล วิเคราะห์เนื้อหา ข้อสรุป และแนวทางแก้ไขปัญหาคือต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักนิติรัฐ หลักความไม่มีส่วนได้เสีย หลักการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม และหลักการใช้และการควบคุมตรวจสอบดุลพินิจฝ่ายปกครอง รวมถึงการจัดรูปแบบองค์กรในรูปของคณะกรรมการทางปกครอง
2. ทำให้ทราบกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคดีพิเศษ และลักษณะคดีพิเศษในปัจจุบัน รวมถึงกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรสอบสวนคดีพิเศษและลักษณะคดีพิเศษของต่างประเทศ
3. ทำให้ทราบปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การใช้และการตรวจสอบดุลพินิจของคณะกรรมการคดีพิเศษ
4. ทำให้ทราบบทสรุปและข้อเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมในการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรการสอบสวนคดีพิเศษตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ให้เหมาะสมสอดคล้องกับหลักการและวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมาย